

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou v právní věci

žalobkyně: **M. M.**, narozená dne X
bytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí České republiky**
sídlem Na Poříčním právu 1, 128 01 Praha 2

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2024, č. j. X, a proti rozhodnutí
žalovaného ze dne 30. 4. 2024, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2024, č. j. X se zamítá.
- II. Žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 4. 2024, č. j. X se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

- 1. Žalobkyně se žalobou podanou Městskému soudu v Praze domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 4. 2024, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí I.“), a ze dne 30. 4. 2024, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí II.“).
- 2. Napadeným rozhodnutím I. žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky pro hlavní město Prahu (dále jen

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

„správní orgán I. stupně“) ze dne 16. 2. 2024, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí I.“), kterým správní orgán I. stupně žalobkyni nepřiznal dávku pomoci v hmotné nouzi příspěvek na živobytí v souladu s § 21 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“).

3. Napadeným rozhodnutím II. žalovaný zamítl odvolání žalobkyně a potvrdil rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 22. 2. 2024, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí II.“), kterým správní orgán I. stupně žalobkyni nepřiznal dávku pomoci v hmotné nouzi doplatek na bydlení v souladu s § 33 odst. 1 a odst. 2 a § 10 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi.

II. Obsah žaloby

4. Žalobkyně namítala, že žalovaný rozhodl nesprávně, neboť vycházel z nesprávných údajů, ačkoliv měl veškeré údaje k tomu, aby na nesrovnalosti v průběhu řízení přišel a poukázal na ně.
5. Správné údaje, ze kterých měl žalovaný vycházet, jsou dle žalobkyně následující. Výpis z banky: 11. 10. 2023 - 13 322 Kč (žalobkyně uvedla omyl 26 297 Kč), 10. 11. 2023 - 26 297 Kč, 11. 12. 2023 - 12 516 Kč; výplatnice: říjen - 26 297 Kč, listopad - 14 803 Kč (2 287 Kč srážka ze mzdy, tedy 12 516 Kč), prosinec - 11 970 Kč, k tomu přiložila tři výpisy z banky a tři výplatnice. Žalobkyně by tak podle svých výpočtů měla mít nárok na příspěvek na živobytí za uvedené období (leden, únor, březen a následující) ve výši 4 860 Kč za měsíc. Za uplynulé čtyři měsíce tak měl vyplacený příspěvek na živobytí činit 19 440 Kč. Žalobkyně byla a je osobou v hmotné nouzi v důsledku značného poklesu příjmu, proto jí taky měl být přiznán doplatek na bydlení. Za leden měl činit 8 449 Kč, načež měl správní orgán I. stupně snížit normativní náklady díky nařízení vlády, od února měl proto činit 9 849 Kč. Za uplynulé čtyři měsíce (leden, únor, březen a duben) tak měl vyplacený doplatek na bydlení činit 37 996 Kč. Nesprávným rozhodnutím žalovaného tak byla žalobkyně poškozena o celkem 57 436 Kč.
6. Žalovaný vyšel z nesprávných údajů uvedených v odvolání žalobkyně. Je však chybou správního orgánu I. stupně, který měl k dispozici jak výpisy z banky, tak výplatnice, že na tyto rozpory neupozornil, ačkoliv měl veškerou dokumentaci k dispozici. Ze strany žalobkyně i správního orgánu I. stupně došlo k pochybení, které vedlo k tomu, že bylo v této věci nesprávně rozhodnuto a žalobkyni byla způsobena značná finanční i psychická újma. Je po těžké nemoci osobou invalidní ve III. stupni, její zdraví je tímto ohroženo.
7. Navrhla proto, aby soud zrušil napadené rozhodnutí I. a napadené rozhodnutí II. a věc vrátil žalovanému k dalšímu projednání.

III. Vyjádření žalovaného

8. Co se týče příspěvku na živobytí, zohledněn byl příjem za rozhodné období říjen až prosinec 2023, tj. 13 322 Kč, 28 724 Kč a 14 803 Kč. Srážky ze mzdy za účelem započtení pohledávky se nezohledňují. Průměrný měsíční příjem za rozhodné období tak činil 18 724 Kč, tedy 13 106 Kč po započtení 70 % příjmu. Přiměřené náklady na bydlení byly započteny v maximální výši 35 % příjmu, tj. 4 587 Kč. Příjem snížený o přiměřené náklady na bydlení činil 8 519 Kč, částka na živobytí žalobkyně činila 4 860 Kč. Vzhledem k tomu, že je příjem po odečtení přiměřených nákladů na bydlení vyšší než

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

částka na živobytí, nárok na příspěvek na živobytí nevznikl. Napadené rozhodnutí I. obsahuje i výpočet pro případ podstatného snížení příjmů. Příjem v lednu 2024 činil 11 970 Kč, 70 % průměrného příjmu činí 8 379 Kč, přiměřené náklady na bydlení v maximální výši 35 % příjmu činí 2 933 Kč, částka příjmu pro srovnání s částkou na živobytí činí 5 446 Kč, což stále převyšuje částku živobytí, nárok na dávku by tedy nevznikl ani v tomto případě. Ve výpočtu byly zohledněny příjmy, které odpovídaly předloženým dokladům i údajům poskytnutým žalobkyní v žádosti o dávku.

9. Vzhledem k tomu, že žalobkyni nevznikl nárok na příspěvek na živobytí, nemohl jí být přiznán doplatek na bydlení podle § 33 odst. 2 věty první zákona o pomoci v hmotné nouzi. Správní orgány proto postupovaly podle věty druhé zmíněného ustanovení a posuzovaly, zda příjem žalobkyně přesáhl 1,3 násobek částky živobytí (6 318 Kč). I v tomto případě hodnotily nárok i v situaci, kdy došlo k podstatnému snížení příjmů. Příjem snížený o přiměřené náklady na bydlení činil 5 446 Kč a byl nižší než 1,3 násobek částky živobytí. Do odůvodněných nákladů na bydlení (13 169 Kč) správní orgán započítal nájemné v místě obvyklé (10 976 Kč), které je nižší než žalobkyní hrazené nájemné. Dále zohlednil náklady na služby (1 193 Kč služby a 1 000 Kč elektřina) s výjimkou ostatních neuvedených služeb (z 1 179 Kč zohlednil pouze fond oprav 112 Kč), dále zohlednil příspěvek na bydlení vyplacený v prosinci 2023 ve výši 11 581 Kč. Výše doplatku na bydlení činí rozdíl mezi částkou odůvodněných nákladů na bydlení sníženou o příspěvek na bydlení vyplacený v měsíci bezprostředně předcházejícím aktuálnímu kalendářnímu měsíci a částkou, o kterou příjem osoby zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí převyšuje částku živobytí. Výsledek tohoto výpočtu je záporný, žalobkyni nevznikl nárok ani na tuto dávku.
10. Žalovaný navrhl, aby soud žalobu zamítl.

IV. Replika žalobkyně

11. Žalobkyně nesouhlasila s vyjádřením žalovaného, trvala na žalobě, připojila rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 7. 2024, č. j. X, ve kterém žalovaný uznal své pochybení v podobné věci (příspěvek na bydlení) a vrátil věc správnímu orgánu I. stupně k novému řízení.

V. Obsah správního spisu

12. Soud ze správního spisu zjistil, že žalobkyně podala dne 15. 1. 2024 žádosti o příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení.
13. Prvostupňovým rozhodnutím I. ze dne 16. 2. 2024 žalobkyni nebyl příspěvek na živobytí přiznán. Správní orgán I. stupně shrnul zákonnou úpravu (§ 2 odst. 2 písm. a), § 21 odst. 1, § 3 odst. 1 písm. a), § 10 odst. 2, § 9 odst. 1 písm. a) a odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi) a skutková zjištění. Žalobkyně obdržela v měsíci říjnu 2023 příjem z výdělečné činnosti a funkčních požitků od X ve výši 13 322 Kč (do čisté mzdy nebyla započtena záloha 2 000 Kč vyplacená o měsíc dříve), v měsíci listopadu 2023 ve výši 28 047 Kč (započtena čistá mzda) a v měsíci prosinci 2023 ve výši 14 803 Kč. Výše příjmů tak činí započitatelnou průměrnou částku v celkové výši 18 724 Kč. Pro účely zákona o pomoci v hmotné nouzi se za příjem považuje 70 % příjmu ze závislé činnosti podle zákona upravujícího daně z příjmu, a to po odpočtu daně, pojistného a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (tj. čistá mzda), k případným srážkám se nepřihlíží. Pro účely příspěvku na živobytí se příjmem rozumí příjem snížený o přiměřené náklady na bydlení, které jsou tvořeny odůvodněnými náklady na bydlení, nejvýše však do výše 35 Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

% příjmu osoby (v Praze). Příjem tak činil částku 8 519 Kč (rozdíl mezi příjmem 13 106 Kč a částkou přiměřených nákladů na bydlení 4 587 Kč). Částka živobytí činí 4 860 Kč. Vzhledem k tomu, že příjem žalobkyně ve výši 8 519 Kč převyšuje stanovenou částku živobytí ve výši 4 860 Kč, nevznikl nárok na dávku hmotné nouze příspěvek na živobytí. Dále žalovaný postupoval dle § 10 odst. 2 zákona, v případě, že došlo k podstatnému poklesu příjmu a ten nadále trvá, lze za rozhodné období považovat pouze toto období. V lednu 2024 žalobkyně obdržela příjem z výdělečné činnosti a funkčních požitků ve výši 11 970 Kč, příjem pro účely příspěvku na živobytí tak činil částku 5 446 Kč (rozdíl mezi 70 % příjmů tj. 8 379 Kč a částkou přiměřených nákladů na bydlení 2 933 Kč). Vzhledem k tomu, že částka 5 446 Kč převyšuje částku živobytí 4 860 Kč, nevznikl nárok na příspěvek na živobytí ani při uplatnění podstatného poklesu příjmů. Správní orgán I. stupně proto žalobkyni příspěvek na živobytí nepřiznal.

14. Prvostupňovým rozhodnutím II. ze dne 22. 2. 2024 žalobkyni nebyl přiznán doplatek na bydlení. Správní orgán I. stupně shrnul zákonnou úpravu (§ 10 odst. 2, § 9 odst. 1 písm. a), § 33 odst. 1, 2 a § 34 zákona o pomoci v hmotné nouzi) a skutková zjištění. Žalobkyně obdržela v měsíci říjnu 2023 příjem z výdělečné činnosti a funkčních požitků od X ve výši 13 322 Kč (do čisté mzdy nebyla započtena záloha 2 000 Kč vyplacená o měsíc dříve), v měsíci listopadu 2023 ve výši 28 047 Kč (započtena čistá mzda) a v měsíci prosinci 2023 ve výši 14 803 Kč. Pro účely zákona o pomoci v hmotné nouzi se za příjem považuje 70 % příjmu ze závislé činnosti podle zákona upravujícího daně z příjmu, a to po odpočtu daně, pojistného a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti (tj. čistá mzda), k případným srážkám se nepřihlíží. Žalobkyně podle nájemní smlouvy ze dne 8. 11. 2022 platí nájemné 17 300 Kč, elektřinu 1 000 Kč, dálkové teplo 239 Kč, zálohu na ohřev teplé vody 177 Kč, zálohu na teplou vodu 135 Kč, vodné a stočné 163 Kč, provoz výtahu 30 Kč, osvětlení společných prostor 83 Kč, úklid společných prostor 190 Kč, odvoz komunálního odpadu 64 Kč a ostatní blíže neuvedené služby 1 179 Kč. Do odůvodněných nákladů na bydlení byla započtena částka nájemného obvyklého pro oblast Praha 6 ve výši 10 976 Kč (s touto skutečností byla žalobkyně seznámena při podání žádosti), za služby byly zohledněny částky doložené na evidenčním listu předepsaném majitelem, z ostatních blíže neuvedených služeb byl zohledněn pouze fond oprav ve výši 112 Kč, dále byla zohledněna částka za služby spojené s užíváním bytu ve výši 1 193 Kč a částka 1 000 Kč za elektřinu, odůvodněné náklady na bydlení tak činí celkem 13 169 Kč. Vzhledem k tomu, že žalobkyni nevznikl nárok na příspěvek na živobytí, může být doplatek na bydlení přiznán pouze v případě, že příjem nepřesáhl 1,3 násobek částky živobytí. Shledal, že příjem žalobkyně snížený o přiměřené náklady na bydlení za období říjen až prosinec 2023 převyšuje 1,3 násobek částky živobytí, nárok na doplatek na bydlení tak nevzniká. Dále žalovaný postupoval dle § 10 odst. 2 zákona, za rozhodné období leden 2024 příjem žalobkyně snížený o přiměřené náklady na bydlení nepřevyšuje 1,3 násobek částky živobytí, správní orgán I. stupně proto přistoupil k vyhodnocení nároku na dávku. Výše doplatku na bydlení činí rozdíl mezi částkou odůvodněných nákladů na bydlení připadající na aktuální kalendářní měsíc sníženou o příspěvek na bydlení vyplacený v předcházejícím měsíci a částkou, o kterou příjem společně posuzovaných osob zvýšený o příspěvek na živobytí převyšuje částku živobytí společně posuzovaných osob, tedy $(13\,196 - 11\,851) - (8\,379 + 0 - 4\,860) = -2\,201$ Kč. Správní orgán I. stupně proto žalobkyni doplatek na bydlení nepřiznal.
15. Žalobkyně se proti oběma prvostupňovým rozhodnutím odvolala. Namítala, že z důvodu značného poklesu příjmu nemá prostředky na nájemné a základní potřeby. Za Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

říjen 2023 měla příjem ve výši 26 297 Kč, za listopad 2023 ve výši 12 516 Kč a za prosinec 2023 ve výši 11 970 Kč. Příjem za září činil 13 322 Kč a záloha za září ve výši 2 000 Kč byla vyplacena již v srpnu, za říjen obdržela zálohu ve výši 1 750 Kč, která byla vyplacena již v září. Od listopadové odměny byla zaměstnavatelem přes nedostačující důkazy odečtena srážka ze mzdy ve výši 2 287 Kč. V lednu pak obdržela výplatu za prosinec ve výši 11 970 Kč a příspěvek na bydlení ve výši 11 860 Kč, vzhledem k nájemnému ve výši 20 300 Kč tak nezbylo ani na základní potřeby. Navíc byl žalobkyni snížen i příspěvek na bydlení, je invalidní ve III. stupni a má omezenou pracovní schopnost ze 70 %.

16. Napadeným rozhodnutím I. ze dne 29. 4. 2024 žalovaný odvolání zamítl. Zrekapituloval dosavadní řízení ve věci, shrnul zákonnou úpravu, obsah předložených podkladů a skutková zjištění. Při výpočtu vycházel ze stejných částek jako správní orgán I. stupně a došel ke stejnému závěru, že příjem žalobkyně snížený o přiměřené náklady na bydlení činí 8 519 Kč, což je částka vyšší než částka na živobytí ve výši 4 860 Kč. Žalobkyni tak nevznikl nárok na příspěvek na živobytí. Nárok nevznikl ani s ohledem na podstatný pokles příjmu, neboť za leden 2024 příjem snížený o přiměřené náklady na bydlení činí 5 446 Kč, což převyšuje částku na živobytí ve výši 4 860 Kč. Co se týče tvrzené invalidity žalobkyně ve III. stupni, ta ve spisové dokumentaci není nijak doložena.
17. Napadeným rozhodnutím II. ze dne 30. 4. 2024 žalovaný odvolání zamítl. Zrekapituloval dosavadní řízení ve věci, shrnul zákonnou úpravu, obsah předložených podkladů a skutková zjištění. Při výpočtu vycházel ze stejných částek jako správní orgán I. stupně a došel ke stejným závěrům, tedy že nárok na příspěvek na živobytí žalobkyni nevznikl. Příjem žalobkyně obdržený v lednu 2024 sice nepřesahuje 1,3násobek částky živobytí za rozhodné období leden 2024, výše doplatku na bydlení však podle § 35 zákona o pomoci v hmotné nouzi vychází záporně (-2 201 Kč), invalidita III. stupně nebyla doložena, tedy ani při uplatnění podstatného poklesu příjmu nárok na dávku nevzniká. Doplatek na bydlení proto žalobkyni nebyl přiznán. Účelem dávky není poskytnout finanční částku, která bez omezení pokryje faktické náklady na bydlení. Jejím účelem je vyrovnání odůvodněných nákladů na bydlení v případě žadatele, který není ani přes maximálně úsporný způsob života schopen tyto náklady hradit z vlastních zdrojů.

VI. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

18. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadená rozhodnutí, jakož i řízení, která jejich vydání předcházela, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s.ř.s.“), a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni vydání napadených rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Po provedeném řízení dospěl k závěru, že žaloba není důvodná.
19. Soud ve věci rozhodl bez jednání, neboť účastníci řízení ve smyslu § 51 odst. 1 s.ř.s. souhlasili s projednáním věci bez nařízení jednání.
20. Žalobkyně napadla napadené rozhodnutí I. a napadené rozhodnutí II. jedinou žalobou, byť se jedná o dvě samostatná rozhodnutí. Příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení jsou však dávky pomoci v hmotné nouzi, které jsou vzájemně provázané. Soud proto nevyučoval žalobu proti napadenému rozhodnutí II. k samostatnému projednání a přistoupil k posouzení obou napadených rozhodnutí v jednom řízení, neboť se jedná o věci, které spolu skutkově a právně souvisejí.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

21. Soud konstatuje, že pro posouzení nároku a výpočet výše příspěvku na živobytí i doplatku na bydlení je stěžejní určit započitatelný příjem dané osoby za rozhodné období. Žalobkyně přitom namítala, že žalovaný vycházel z nesprávných částek, na základě čehož došlo k nesprávnému rozhodnutí. Soud se proto nejdříve zabýval výší započitatelných příjmů žalobkyně.
22. Rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem, je u opakujících se dávek období 3 kalendářních měsíců předcházejících kalendářnímu měsíci, ve kterém byla podána žádost o dávku (§ 10 odst. 1 a 2 věta první zákona o pomoci v hmotné nouzi). V posuzované věci se tak jedná o měsíce říjen, listopad a prosinec 2023.
23. Žalovaný v případě hodnocení nároku na příspěvek na živobytí i doplatek na bydlení zohlednil příjmy žalobkyně z výdělečné činnosti ve výši 13 322 Kč v říjnu, 28 047 Kč v listopadu a 14 803 Kč v prosinci 2023, z čehož průměrný měsíční příjem činil 18 724 Kč. Žalobkyně namítala, že se mělo vycházet z údajů, které vyplývaly z doložených podkladů, zejména z výplatnic a výpisů z bankovních účtů žalobkyně, přičemž dle stanoviska žalobkyně žalovaný měl zohlednit částky 13 322 Kč za říjen, 26 297 Kč za listopad a 12 516 Kč za prosinec. Soud však shledal, že žalovaný vycházel ze správných částek, které měly podklad v obsahu správního spisu, a to z následujících důvodů.
24. Pokud jde o příjem obdržený v říjnu 2023, žalovaný i žalobkyně shodně uvedli částku 13 322 Kč, nevzniká tedy rozpor a není tak důvodné tuto částku dále přezkoumávat. Ohledně příjmu obdrženého v listopadu 2023 žalovaný vyšel z toho, že čistý příjem žalobkyně činil 28 047 Kč. Dle výpisu z účtu, který je součástí správního spisu, žalobkyně v tomto měsíci (10. 11. 2024) obdržela částku 26 297 Kč, a to jako mzdu za měsíc říjen, avšak podle výplatnice za měsíc říjen (rovněž součástí spisu) žalobkyni náležela čistá mzda ve výši 28 047 Kč, z čehož částka 1 750 Kč jí byla vyplacena jako záloha na mzdu. Z výpisu z bankovního účtu (rovněž součástí správního spisu) vyplývá, že tato záloha ve výši 1 750 Kč byla žalobkyni vyplacena již 23. 10. 2023. Podle § 9 odst. 3 zákona o pomoci v hmotné nouzi se příjmy započítávají v tom rozhodném období, ve kterém byly vyplaceny. Částka 1 750 Kč vyplacená jako záloha tak správně měla být přičtena k příjmu obdrženému v měsíci říjnu, tj. dne 11. 10. 2023, ve výši 13 322 Kč. Nicméně vzhledem k tomu, že rozhodným obdobím byly měsíce říjen, listopad a prosinec 2023 a příjem se za rozhodné období sčítá resp. průměruje na měsíc, není rozhodné, zda byla částka 1 750 Kč započítána za měsíc říjen či listopad, na výsledný průměrný měsíční příjem za toto období to nemá vliv, toto dílčí pochybení tak nezpůsobuje nezákonnost napadených rozhodnutí. Co se týče příjmu obdrženého v prosinci 2023, podle výpisu z účtu (ve správním spisu) žalobkyně v tomto měsíci obdržela částku 12 516 Kč. Nicméně podle výplatnice za listopad 2023 (ve správním spise) žalobkyni za tento měsíc náležela čistá mzda ve výši 14 803 Kč, přičemž od této mzdy byly odečteny srážky ze mzdy ve výši 2 287 Kč. Žalovaný tak postupoval správně, pokud vycházel z čisté mzdy ve výši 14 803 Kč, neboť podle § 9 odst. 4 zákona o pomoci v hmotné nouzi se příjem započítává ve výši před provedením srážek ze mzdy, přestože nebyl osobě přímo vyplacen.
25. Nelze tak souhlasit s námitkou, že by žalovaný vycházel z nesprávných údajů uvedených v odvolání. Naopak žalovaný vycházel z doložených podkladů, které jsou součástí správního spisu, přičemž za uvedené rozhodné období správně započítal částky 13 322

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

Kč + 1 750 Kč + 26 297 Kč + 14 803 Kč = 56 172 Kč, z čehož průměrný příjem za jeden měsíc činil 18 724 Kč.

26. Soud k důkazu neprováděl výpisy z účtu žalobkyně za období říjen – prosinec 2023, ani výplatnice za měsíce říjen, listopad a prosinec 2023, neboť jsou součástí správního spisu, jehož obsah se v soudním řízení správním nedokazuje.
27. Podle § 10 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi v případě, že u osoby došlo k podstatnému poklesu příjmu a podstatný pokles příjmu v měsíci podání žádosti stále trvá, rozhodné období, za které se zjišťuje příjem v případě podání žádosti o dávku, počíná běžet kalendářním měsícem, ve kterém k poklesu došlo (nejdříve však dva kalendářní měsíce zpětně), a končí aktuálním kalendářním měsícem. Žalovaný se k odvolací námitce zabýval otázkou, zda u žalobkyně došlo k podstatnému poklesu příjmu, kdy shledal takový pokles v lednu 2024, což je zároveň měsíc podání žádosti. Rozhodným obdobím byl proto v takovém případě měsíc leden 2024, příjem ze závislé činnosti žalobkyně v tomto měsíci dosáhl částky 11 970 Kč. Proti těmto závěrům žalobkyně v žalobě nic nenamítala.
28. Soud dále přistoupil k přezkumu posouzení podmínek pro vznik nároku na příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení.
29. Podle § 21 odst. 1 zákona o pomoci v hmotné nouzi *nárok na příspěvek na živobytí má osoba v hmotné nouzi podle § 2 odst. 2 písm. a), jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí posuzovaných osob.*
30. Podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi *osoba se nachází v hmotné nouzi, není-li dále stanoveno jinak, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob po odečtení přiměřených nákladů na bydlení (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí (§ 24), přičemž si nemůže tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přičiněním a zabezpečení jejich základních životních podmínek je tak vážně ohroženo.*
31. Podle § 9 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi *pro účely tohoto zákona se za příjem, není-li dále stanoveno jinak, považuje 70 % příjmu z důchodů poskytovaných v rámci důchodového pojištění, příjmu ze závislé činnosti podle zákona upravujícího daně z příjmů, a to po odpočtu daně z příjmů fyzických osob a pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a pojistného na veřejné zdravotní pojištění, a ze mzdových nároků vyplácených krajskou pobočkou Úřadu práce podle zákona o ochraně zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele a o změně některých zákonů.*
32. Podle § 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi *příjmem osoby nebo společně posuzovaných osob se pro účely příspěvku na živobytí rozumí příjem podle odstavce 1 snížený o přiměřené náklady na bydlení; za přiměřené náklady na bydlení se pro účely tohoto zákona považují odůvodněné náklady na bydlení (§ 34), nejvýše však do výše 30 %, a v hlavním městě Praze do výše 35 % příjmu osoby nebo společně posuzovaných osob. Do odůvodněných nákladů na bydlení se pro účely příspěvku na živobytí započítávají v případech, kdy nelze zjistit přesnou výši těchto nákladů podle § 34, ale dotyčná osoba takové náklady prokazatelně vynakládá, náklady až do výše, která je v místě obvyklá, avšak maximálně do výše 75 % normativních nákladů na bydlení podle zákona o státní sociální podpoře.*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

33. Podle § 10 odst. 2 část věty před středníkem zákona o pomoci v hmotné nouzi *rozhodným obdobím, za které se zjišťuje příjem v případě podání žádosti o dávku, je u opakujících se dávek období 3 kalendářních měsíců předcházejících aktuálnímu kalendářnímu měsíci.*
34. Podle § 24 odst. 1 písm. g) zákona o pomoci v hmotné nouzi *částka živobytí osoby činí u osoby, která není uvedena v předchozích písmenech, částku existenčního minima, popřípadě zvýšenou o částky uvedené v § 25 až 29.*
35. Podle shora citovaných ustanovení zákona o pomoci v hmotné nouzi nárok na příspěvek na živobytí vznikne, pokud příjem po odečtení přiměřených nákladů na bydlení nedosahuje částky živobytí. Jak již soud shora ve shodě s žalovaným uvedl, příjem žalobkyně za období říjen až prosinec 2023 činil celkem 56 172 Kč, což v průměru na jeden měsíc činí 18 724 Kč. Žalobkyně měla v posledních třech měsících před podáním žádosti (tj. rozhodné období) pouze příjmy ze závislé činnosti, pro účely zákona o pomoci v hmotné nouzi se za příjem považuje pouze 70 % příjmů ze závislé činnosti, příjem žalobkyně za rozhodné období (tj. za jeden měsíc) tak činil 13 106 Kč.
36. Pro účely vyhodnocení nároku na příspěvek na živobytí je dále třeba od této částky odečíst přiměřené náklady na bydlení. Za ty se považují odůvodněné náklady na bydlení podle § 34 zákona o pomoci v hmotné nouzi (tj. nájemné, pravidelné úhrady za služby spojené s užíváním bytu a úhrada prokazatelné nezbytné spotřeby energií, vše až do výše v místě obvyklém), nejvýše však v Praze do výše 35 % příjmu osoby (§ 9 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi).
37. Podle podkladů doložených žalobkyní (Informace o užíváním bytě ze dne 15. 1. 2024, evidenční listy ze dne 5. 2. 2024 a 25. 1. 2024, nájemní smlouva) platí měsíčně nájemné ve výši 17 300 Kč, elektřinu ve výši 1 000 Kč, dálkové teplo ve výši 239 Kč, zálohu na ohřev teplé vody 177 Kč, centralizované poskytování teplé vody ve výši 135 Kč, vodné stočné ve výši 163 Kč, provoz výtahu ve výši 30 Kč, osvětlení v domě ve výši 83 Kč, úklidy společných prostor v domě ve výši 190 Kč, odvoz komunálního odpadu ve výši 64 Kč a ostatní neuvedené služby ve výši 1 179 Kč. Pro účely zákona o pomoci v hmotné nouzi lze do odůvodněných nákladů na bydlení započítat nájemné pouze do výše v místě obvyklé (§ 34 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi), dle žalovaného byla zohledněna částka nájemného v místě obvyklého pro Prahu 6 ve výši pro byty do 40 m², tedy ve výši 10 976 Kč. Dále se do odůvodněných nákladů započítávají pravidelné úhrady za služby spojené s užíváním bytu podle § 34 písm. b) zákona o pomoci v hmotné nouzi (*úhradou služeb bezprostředně spojených s užíváním bytu se rozumí úhrada za ústřední (dálkové) vytápění a za dodávku teplé vody, za úklid společných prostor v domě, za užívání výtahu, za dodávku vody z vodovodů a vodáren, za odvádění odpadních vod kanalizací, za osvětlení společných prostor v domě, za odvoz tuhého komunálního odpadu, za vybavení bytu společnou televizní a rozhlasovou anténou, popřípadě další prokazatelné a nezbytné služby související s bydlením*), které činí 1 081 Kč, přičemž žalovaný za další prokazatelné a nezbytné služby související s bydlením z ostatních služeb považoval rovněž fond oprav ve výši 112 Kč. Dohromady tak bylo za služby bezprostředně spojené s užíváním bytu hrazeno 1 193 Kč. Podle § 34 písm. c) zákona o pomoci v hmotné nouzi se do odůvodněných nákladů na bydlení započítávají také úhrady prokazatelné nezbytné spotřeby energií, v případě žalobkyně ve výši 1 000 Kč. Celkem tak odůvodněné náklady na bydlení žalobkyně činí 13 169 Kč (= 10 976 Kč + 1 193 Kč + 1 000 Kč), k tomu žalobkyně žádné námitky neuplatnila.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

38. Výše odůvodněných nákladů na bydlení však převyšuje 35 % příjmu žalobkyně, které pouze lze zohlednit jako přiměřené náklady na bydlení pro účely příspěvku na živobytí. Maximální výše přiměřených nákladů na bydlení je tak v případě žalobkyně v maximální výši 35 % z příjmu, tedy 4 587 Kč, žalovaný v tomto směru postupoval správně.
39. Částka na živobytí je s ohledem na §§ 24 až 27 zákona o pomoci v hmotné nouzi rovna částce životního minima jednotlivce, tedy 4 860 Kč (§ 2 zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů).
40. Z výše uvedeného plyne, že příjem žalobkyně (13 106 Kč) po odečtení přiměřených nákladů na bydlení (4 587 Kč) činil částku 8 519 Kč. Částka 8 519 Kč je vyšší než částka živobytí žalobkyně (4 860 Kč), nárok na příspěvek na živobytí proto žalobkyni nevznikl.
41. Nárok na příspěvek na živobytí nevznikl ani případě, že by za rozhodné období byl s ohledem na podstatný pokles příjmu považován pouze leden 2024. Příjem žalobkyně v tomto měsíci činil 11 970 Kč, jednalo se o příjem ze závislé činnosti, započitatelných je proto pouze 70 %, tedy 8 379 Kč. Přiměřené náklady na bydlení v maximální výši 35 % příjmu činí 2 933 Kč. Příjem (8 379 Kč) po odečtení přiměřených nákladů na bydlení (2 933 Kč) tvoří částku 5 446 Kč, která rovněž převyšuje částku živobytí žalobkyně (4 860 Kč).
42. Žalovaný tedy nepochybil, pokud žalobkyni napadeným rozhodnutím I. nepřiznal dávku příspěvek na živobytí. S ohledem na to soud žalobu v části směřující proti napadenému rozhodnutí I. neshledal důvodnou a výrokem I. ji podle § 78 odst. 7 s.r.s. zamítl.
43. Podle § 33 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi *nárok na doplatek na bydlení má vlastník bytu, který jej užívá, nebo jiná osoba, která užívá byt na základě smlouvy, rozhodnutí, nebo jiného právního titulu, jestliže by po úhradě odůvodněných nákladů na bydlení snížených o příspěvek na bydlení podle jiného právního předpisu byl příjem vlastníka bytu nebo jiné osoby, která užívá byt, zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí nižší než částka živobytí osoby (§ 24) právní titul k užívání bytu je přitom nezbytné prokázat písemným dokladem, přičemž předložení čestného prohlášení k tomuto účelu nestačí.*
44. Podle § 33 odst. 2 zákona o pomoci v hmotné nouzi *podmínkou nároku na doplatek na bydlení je získání nároku na příspěvek na živobytí. Doplatek na bydlení lze přiznat s přihlédnutím k jejím celkovým sociálním a majetkovým poměrům také osobě, které příspěvek na živobytí nebyl přiznán z důvodu, že příjem osoby a společně posuzovaných osob přesáhl částku živobytí osoby a společně posuzovaných osob, ale nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí osoby a společně posuzovaných osob.*
45. Podle § 35 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi *výše doplatku na bydlení za kalendářní měsíc činí rozdíl mezi částkou odůvodněných nákladů na bydlení, sníženou o příspěvek na bydlení vyplacený v měsíci bezprostředně předcházejícím aktuálnímu kalendářnímu měsíci, a částkou, o kterou příjem osoby zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí převyšuje částku živobytí osoby.*
46. Žalobkyni nebyl přiznán příspěvek na živobytí z důvodu vysokého příjmu (tj. přesahujícího částku živobytí), nicméně mohl jí být přiznán doplatek na bydlení, pokud by příjem žalobkyně nepřesáhl 1,3násobek částky živobytí, tedy 6 318 Kč.
47. Příjem žalobkyně za říjen, listopad a prosinec 2023 po odečtení přiměřených nákladů na bydlení činil 8 519 Kč (13 106 Kč – 4 587 Kč = 8 519 Kč), což je částka přesahující Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

1,3násobek částky živobytí. Potud tedy žalobkyni nárok na doplatek na bydlení nevznikl.

48. Žalovaný se zabýval i poklesem příjmu žalobkyně, v této souvislosti za rozhodné období považoval pouze leden 2024, kdy k podstatnému poklesu příjmu žalobkyně poklesu došlo. V tomto měsíci činil příjem žalobkyně po odečtení přiměřených nákladů na bydlení částku 5 446 Kč, tato částka nepřesahuje 1,3násobek částky živobytí, v tomto smyslu by tak podmínky nároku na doplatek na bydlení byly splněny, žalovaný tak přistoupil k dalšímu vyhodnocení nároku na dávku.
49. Dle § 35 zákona o pomoci v hmotné nouzi výše doplatku na bydlení činí rozdíl mezi částkou odůvodněných nákladů na bydlení sníženou o příspěvek na bydlení v měsíci bezprostředně předcházejícím aktuálnímu kalendářnímu měsíci, a částkou, kterou příjem osoby zvýšený o vyplacený příspěvek na živobytí převyšuje částku živobytí osoby. Žalobkyni byl v měsíci předcházejícím rozhodnému období (v prosinci 2023) vyplacen příspěvek na bydlení ve výši 11 851 Kč. Při dosazení částek do výpočtového vzorce vyjde částka -2 201 Kč (13 169 Kč - 11 851 Kč) - (8 379 Kč + 0 - 4 860 Kč). Žalobkyni tak nevznikl nárok na doplatek na bydlení ani za měsíc leden 2024.
50. Lze shrnout, že na základě výše uvedeného žalobkyni nevznikl nárok na doplatek na bydlení, a to ani za rozhodné období říjen až prosinec 2023, ani za rozhodné období leden 2024. Žalobkyně neuplatnila žádné věcné námitky, kterými by uvedené závěry zpochybnila.
51. Co se týče tvrzení žalobkyně, že je invalidní ve III. stupni, soud se ztotožňuje s hodnocením žalovaného, že toto ničím neprokázala, a to ani ve správním řízení ani v žalobě. Součástí správního spisu ve věci příspěvku na živobytí je navíc posudek o invaliditě, který žalobkyni uznal invalidní pouze v I. stupni invalidity (posudek o invaliditě ze dne 13. 3. 2023, č. j. LPS/2023/38-P2_CSSZ).
52. Na věc nijak nedopadá snížení normativních nákladů na bydlení, neboť tyto nejsou z hlediska výpočtu příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení nijak relevantní. Normativní náklady na bydlení jsou zohledňovány při určování dávky státní sociální podpory příspěvek na bydlení podle zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění pozdějších předpisů. U příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení se však vychází z odůvodněných a přiměřených nákladů na bydlení, jak je vysvětleno výše.
53. Podmínky pro přiznání dávek pomoci v hmotné nouzi jsou stanoveny relativně přísně. Tyto dávky totiž tvoří jakousi poslední záchrannou síť pro osoby, které si nejsou schopny vlastními silami zajistit základní životní potřeby. Je tudíž na místě, aby správní orgány ověřovaly, zda se žadatel o dávku v takové životní situaci skutečně nachází (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 4. 2021, č. j. 2 Ads 376/2020-45 či ze dne 9. 11. 2020, č. j. 4 Ads 184/2020-59).
54. Žalobkyně v replice argumentovala rozhodnutím žalovaného ze dne 29. 7. 2024, č. j. MPSV-2024/168859-911, toto rozhodnutí se však týká dávky příspěvek na bydlení, což je dávka státní sociální podpory, kdežto napadená rozhodnutí se týkají příspěvku na živobytí a doplatku na bydlení, tedy dávek pomoci v hmotné nouzi, kdy žalovaný nároky žalobkyně posoudil správně. Žalobkyně nijak neuvedla, jaké skutečnosti chtěla připojeným rozhodnutím prokázat. Soud tak konstatuje, že rozhodnutí žalovaného ze dne 29. 7. 2024, č. j. MPSV-2024/168859-911 neprováděl k důkazu, neboť předmětem

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

přezkumu v daném případě není dávka příspěvek na bydlení, principy a mechanismus výpočtu této dávky se liší od dávek příspěvek na živobytí a doplatek na bydlení.

55. S ohledem na shora uvedené soud žalobu v části směřující proti napadenému rozhodnutí II. neshledal důvodnou a výrokem II. ji podle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
56. O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, proto jí náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalovanému nenáleží ze zákona.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 26. února 2025

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.